

T.C.
YOZGAT BOZOK ÜNİVERSİTESİ İLAHİYAT FAKÜLTESİ

Kur'an Okuma ve Tecvid Dersleri Sınavlarında Ölçme ve Değerlendirme Kriterleri

Yozgat Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Temel İslam Bilimleri Bölümü olarak yürütülen Kur'an Okuma ve Tecvid derslerinin sınavlarında uygulanacak ölçme ve değerlendirme usulü “*Yozgat Bozok Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği*” çerçevesinde hazırlanmıştır.

Sınav Türleri ve Uygulaması

- Vize sınavları, ders hocasının tercihinine bağlı olarak sözlü veya yazılı olarak yapılabilir.
- Final ve bütünleme sınavları ise sadece sözlü olarak icra edilir.
- Sözlü sınavların, Fakülte yönetimince ilan edilen tarih ve saatler içerisinde toplu olarak yapılması yoğunluk nedeniyle mümkün olmadığından, sınavların yapılacağı yer ve tarih, öğrenci sayısı dikkate alınarak Anabilim Dalı öğretim elemanlarınca her dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından belirlenir. Bu program, ilgili birim tarafından sınavların başlamasından en az 15 gün önce birimin web sayfasında ilan edilir. Böylece öğrencilerin sınav salonu önünde beklemesi ve oluşabilecek kalabalıklar önlenmiş olur.
- Sınav her dersin sorumlu öğretim elemanı tarafından yapılır. Öğrenciler, sınava ilan edilen gün, saat ve yerde girmek; öğrenci kimlik belgelerini yanlarında bulundurmamak zorundadır. Sınav saatinde hazır bulunmayıp geçerli mazereti öğretim elemanı tarafından kabul edilen öğrenciler sonradan sınava alınabilir.

Sınav Salonunda Uygulama

- Sınav salonuna her seferinde iki öğrenci alınır; biri sınava girerken diğeri hazırlanır.
- Sınavını tamamlayan öğrenci çıkarken, hazırda bekleyen öğrenci sınava alınır. Böylece zaman kaybı önlenir.

Sınav Tutanağı

- Her öğrenci için yapılan sınavda gözlemlenen hata ve eksiklikler detaylı şekilde sınav tutanağına kaydedilir. Sınav tutanakları her dönemin sonunda Anabilim Dalı Başkanlığı'na teslim edilir.

Yüzünden Okuma Değerlendirmesi

- Öğrenciye programda belirtilen döneme ait, tecvid kurallarının yer aldığı bir Kur'an sayfası okutulur.
- Öğrenci istiâze ve besmele ile okumaya başlar. Öğrencinin hataları okuma esnasında söylenebileceği gibi, ihtiyaç halinde tüm hatalar okuma sonunda da bildirilebilir.
- Değerlendirme sırasında aşağıdaki kriterlere dikkat edilir:
 1. Harflerin mahrecinden doğru çıkarılması
 2. Hareke ve seslerin doğru okunması
 3. Vakıf ve vasl kurallarına uyulması
 4. Med kurallarına ve miktarlarına riayet edilmesi

5. İhfa, izhar, günne, idğam gibi tecvid kurallarının uygulanması
 6. Râ harflerinin kalın-ince ayırımına dikkat edilmesi
 7. Edâ ve sadâ katarak makamla okunması
 8. Kekelemeden, takılmadan seri okunması
- Yüzünden düzgün Kur'an okunması, diğer değerlendirme kategorilerinin değerlendirilmesi için baraj niteliğindedir.

Dersten Başarılı Olma Kriterleri

Öğrenci başarısı aşağıda belirtilen üç ana kategoride, toplam 100 puan üzerinden değerlendirilir:

A. Yüzünden Okuma (50 puan)

Baraj niteliği taşır; bu kriterleri sağlayamayan öğrenciler doğrudan başarısız sayılırlar:

- Tüm harfleri mahrecinden doğru çıkarabilme (10 puan)
- Harflerin harekelerini doğru ve eksiksiz okuma (5 puan)
- Vakıf ve vasl kurallarına uygun okuma (5 puan)
- Medd-i muttasıl ve medd-i lâzımı en az iki elif, diğer medleri en az bir elif miktarı kadar uzatarak okuma (5 puan)
- İhfa, izhar, günne, idğam gibi diğer tecvid kurallarını doğru uygulama (10 puan)
- Edâ ve sadâ katarak makamla okuma (5 puan)
- Öğrenciye, yüzünden okuduğu sayfanın belirli bir bölümünde geçen tecvid kurallarının isimleri ve gerekçeleri sorulur; doğru şekilde isimlendirmeli ve tecvid tahlili yapabilmelidir. (10 puan)
- Öğrenci, bilinmeyen bir tecvid kuralını tüm yönleriyle anlatabilecek düzeyde bilgi sahibi olmalıdır.

B. Ezberden Okuma (40 puan)

- Yüzünden okuma sırasında dikkat edilen kriterlere uygun şekilde ezber yapmış olmak (25puan)
- İstenildiğinde ezberlenen yeri tahkik, tedvîr veya hadr usullerinden biriyle takılmadan ve seri olarak okuyabilme becerisi (15 puan)

C. Kısa Sûrelerin Anlam Bilgisi (10 puan)

- Ezberden okunan kısımların genel manasını ifade edebilmek (5 puan)
- Ezberden okunan kısımlarda geçen kelimelerin anlamlarını doğru olarak açıklayabilmek (5 puan)

Sınav Notuna İtiraz

Kur'an Okuma ve Tecvid derslerine ilişkin sınav itirazlarında sınav kâğıtlarının, sınav not çizelgelerinin ve sınav tutanaklarının ilgili Anabilim Dalı Başkanlığı'na teslim edilmesi ve notların ilanından sonra, maddi hata dışında not değişikliği mümkün değildir. Öğrenciler, sınav sonuçlarına itirazlarını ilan tarihinden itibaren 5 (beş) iş günü içinde yazılı olarak Öğrenci İşleri'ne yapabilirler. İtirazlar, dersin sorumlu öğretim elemanı ile Bölüm/Anabilim Dalı Başkanlığı'ncaincelenir ve sonuç karara bağlanır. İtirazın incelenmesi ve değerlendirilmesi, itirazın yapıldığı tarihten itibaren en geç 10 (on) iş günü içinde sonuçlandırılır. Süresi içinde yapılmayan veya maddi hata bulundurmeyen itirazlar değerlendirmeye alınmaz.